

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ E-LEARNING

«Δουλεύοντας με τις κατηγορίες της νεύρωσης και της ψύχωσης στη
λακανική ψυχανάλυση: Διάγνωση και θεραπευτικές τεχνικές».

Εκπαιδευτική πλατφόρμα tetedu.gr

3 βιντεοσκοπημένες εισηγήσεις / 1 δοκιμασία αξιολόγησης

Εισηγητής: Γιάννης Γρμαματόπουλος, ψυχολόγος - ψυχοθεραπευτής

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

Οργάνωση:

Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Εκπαίδευσης
Κέντρο Παιδιού & Εφήβου

Εισαγωγή:

Η ψυχανάλυση είναι ένα ολοκληρωμένο και σφαιρικό σύστημα προσέγγισης του ανθρώπινου ψυχισμού αλλά και η παλαιότερη εν ενεργεία ψυχοθεραπευτική προσέγγιση. Αναπτύχθηκε από το Σίγκμουντ Φρόυντ στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και ως τις μέρες μας δεν έχει σταματήσει να αναπτύσσεται από πολλούς ψυχαναλυτές και ψυχοθεραπευτές, σε διάφορα μέρη του κόσμου, οδηγώντας στη σύγχρονη ποικιλία των ψυχοδυναμικών σχολών και προσεγγίσεων.

Μια απ' αυτές τις σχολές είναι και η λακανική ψυχανάλυση. Πρόκειται για ένα ευρύ θεωρητικό αλλά και κλινικό πεδίο που ξεκίνησε με τη διδασκαλία και τα γραπτά του Γάλλου ψυχιάτρου και ψυχαναλυτή Ζακ Λακάν και εξελίσσεται από διάφορες σχολές και ομάδες μέχρι και σήμερα. Απ' τις αρχές της δεκαετίας του 1950 και ως το θάνατό του στις αρχές της δεκαετίας του 1980, ο Λακάν δε σταμάτησε να επιχειρεί μια κατά γράμμα ανάγνωση του φροϋδικού corpus («Επιστροφή στο Φρόυντ») αλλά και μια ριζοσπαστικοποίηση της θεωρητικής του προσέγγισης στον ψυχισμό και της κλινικής πράξης που είναι, στη βάση της, η ψυχανάλυση. Σήμερα, υπάρχει ο υπολογισμός ότι οι μισοί περίπου άνθρωποι ανά τον κόσμο που ασχολούνται με την ψυχανάλυση (υπολογίζονται σε 10.000 περίπου) εντάσσονται στο πλαίσιο του λακανισμού.

Χάρη στην πρωτότυπη και μεθοδική εργασία ψυχαναλυτών όπως ο Φρόυντ, ο Λακάν και άλλοι, η ψυχανάλυση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάγνωση και την κατανόηση όλων των σημαντικών και ασήμαντων φαινομένων που αφορούν τον άνθρωπο, από το ατομικό έως το συλλογικό, από το λεγόμενο «φυσιολογικό» ως το θεωρούμενο ως «παθολογικό», από την ψυχική υγεία και διαταραχή έως την τέχνη, την πολιτική, την κοινωνία και την επιστήμη. Πρωτίστως, όμως, η ψυχανάλυση είναι μια διαδικασία κλινική. Γεννήθηκε με βάση την κλινική της νεύρωσης («Μελέτες για την υστερία» του Φρόυντ με τον Μπρόυερ) και, μαζί με το ενεργό και παραγωγικό ενδιαφέρον της για τα διάφορα ατομικά και συλλογικά φαινόμενα που αφορούν τον ψυχισμό, δεν έχει σταματήσει να ασκείται ως κλινική πρακτική και να διαμορφώνεται ως ένα πλαίσιο κατανόησης της ψυχικής οδύνης και αντιμετώπισής της.

Σ' αυτό το πλαίσιο αναπτύχθηκε και η προσέγγιση της *δομικής κλινικής* από το Ζακ Λακάν που είναι ένα πλαίσιο για να προσεγγίσουμε νοητικά τη δομή του ψυχισμού και αναλόγως να προσανατολιστούμε για την καθοδήγηση της θεραπείας των ανθρώπων που συναντούμε στην κλινική μας πρακτική. Το πλαίσιο αυτό διαμορφώθηκε από το Λακάν κατά τη δεκαετία του 1950, δηλαδή στο επίσημο ξεκίνημα της διδασκαλίας του και, παρά το γεγονός ότι στις επόμενες δυο δεκαετίες θα ανέπτυξε και άλλες θεωρίες για τον ψυχισμό, την οδύνη του και την αντιμετώπισή της, δεν αναίρεσε ούτε τη σημασία, ούτε τη χρησιμότητα των κλινικών δομών.

Στη δομική κλινική το κάθε υποκείμενο προσεγγίζεται λαμβάνοντας υπόψη κάποιες δυνατότητες για την ψυχική του συγκρότηση: οι τρεις κατηγορίες που ο Λακάν προτείνει και ανάγει στο φροϋδικό corpus είναι η νεύρωση (προνομιακό πεδίο για την ψυχανάλυση, ήδη από την εποχή του Φρόυντ), η ψύχωση (απέναντι στην οποία οι πρώτοι ψυχαναλυτές ήταν επιφυλακτικοί) και η διαστροφή. Κάθε υποκείμενο που μιλά μπορεί να ανήκει σε μια μόνο από αυτές τις κατηγορίες, οι οποίες έχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που μπορούν να μας βοηθήσουν να τις εντοπίσουμε. Στην ψυχαναλυτική κλινική συναντούμε συχνότερα τις δυο πρώτες κατηγορίες, ενώ η τρίτη είναι πολύ σπανιότερη. Οι κλινικές δομές δεν είναι ρευστές ή ανταλλάξιμες: ένα υποκείμενο με νευρωτική δομή δεν μπορεί να γίνει ψυχωτικό ή το αντίθετο.

Ωστόσο, εντός του πλαισίου αυτού, δηλαδή της σταθερότητας της δομής, χάρη στο έργο του Λακάν αλλά και των λακανικών ψυχαναλυτών που συνεχίζουν τη μελέτη και την ανάπτυξη του έργου του, έχουμε τρόπους να δουλέψουμε με αυτά τα υποκείμενα που διαγιγνώσκουμε σαν νευρωτικά, ψυχωτικά κ.λπ. Παρότι ο σεβασμός που οφείλουμε στο κάθε υποκείμενο και η πρόσκληση να αρθρώσει ελεύθερα το λόγο του παραμένουν κοινά, η νεύρωση και η ψύχωση δεν υποστηρίζονται με τον ίδιο τρόπο από τον κλινικό που τις συναντά. Θα υποστηρίξουμε το ψυχωτικό υποκείμενο έχοντας κατά νου άλλους περιορισμούς και δυνατότητες απ' ό,τι το νευρωτικό και τούμπαλιν.

Λαμβάνοντας υπόψη το συνεχές ενδιαφέρον αλλά και τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ανάγκες εκπαιδευόμενων, δυνητικά ή νέων ψυχοθεραπευτών και συμβούλων, επαγγελματιών ψυχικής υγείας, κοινωνικής φροντίδας, υγείας εκπαίδευσης, αποφοίτων και νέων επαγγελματιών από τον ευρύτερο χώρο της ψυχικής υγείας, σκοπός του εκπαιδευτικού προγράμματος 'Δουλεύοντας με τις κατηγορίες της νεύρωσης και της ψύχωσης στη λακανική ψυχανάλυση: Διάγνωση και θεραπευτικές τεχνικές' είναι να τους προσφέρει μια εισαγωγή στο πλαίσιο της δομικής κλινικής και μια εξοικείωση με τα χαρακτηριστικά των δομών της νεύρωσης και της ψύχωσης, ώστε να μπορούν να τα αναγνωρίσουν, να κάνουν μια υπόθεση για τη διάγνωση και να μπορούν να σκεφτούν για την καθοδήγηση της θεραπείας.

Μέσα από τις τρεις μαγνητοσκοπημένες εισηγήσεις του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι θα εισαχθούν στο θεωρητικό πλαίσιο της λακανικής ψυχανάλυσης, στη σημασία του υποκειμένου και της δομής, θα εξοικειωθούν με τα χαρακτηριστικά των δομών της νεύρωσης και της ψύχωσης και θα γνωρίσουν τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να δουλέψουμε με τις δυο αυτές δομές.

Το πρόγραμμα 'Δουλεύοντας με τις κατηγορίες της νεύρωσης και της ψύχωσης στη λακανική ψυχανάλυση: Διάγνωση και θεραπευτικές τεχνικές' θα αναρτηθεί σε ασύγχρονη μορφή στην ηλεκτρονική πλατφόρμα εκπαίδευσης του ΤΕΤΕ (tetedu.gr) με τη μορφή βιντεοσκοπημένων εισηγήσεων και μιας δοκιμασίας αξιολόγησης.

Στόχος του Σεμιναρίου είναι:

α) Η εισαγωγή στο θεωρητικό και κλινικό πλαίσιο της δομικής κλινικής της λακανικής ψυχανάλυσης που προέρχεται από την κλασική διδασκαλία του Ζακ Λακάν.

β) Η εξοικείωση με τα κλινικά χαρακτηριστικά της νευρωτικής και της ψυχωτικής δομής, όπως εμφανίζονται στην ένας-προς-έναν δουλειά με αυτά τα υποκείμενα.

Ωστε οι εκπαιδευόμενοι να:

1. Να κατανοούν το θεωρητικό πλαίσιο της δομικής κλινικής ως έναν τρόπο προσέγγισης, κατανόησης και αντιμετώπισης των υποκειμένων που συναντούμε στην κλινική πρακτική
2. Να μπορούν να αναγνωρίσουν τα χαρακτηριστικά των κλινικών δομών της ψυχωτικής και της νευρωτικής δομής, όπως αυτά εμφανίζονται στην ένας-προς-έναν δουλειά με αυτά τα υποκείμενα
3. Να μπορούν, με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά, να διατυπώσουν μια υπόθεση για τη διάγνωση της δομής του υποκειμένου με το οποίο εργάζονται
4. Να μπορούν να σκεφτούν, με βάση το θεωρητικό πλαίσιο και την υπόθεση της διάγνωσης της δομής, τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να εργαστούν με αυτό το υποκείμενο.

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγή στη δομική κλινική

- Θεωρητικό πλαίσιο της λακανικής ψυχανάλυσης
- Η σημασία του υποκειμένου
- Η σημασία της ψυχικής δομής
- Η πατρική μεταφορά και τα πεπρωμένα της

2. Δουλεύοντας με την ψύχωση

- Χαρακτηριστικά της ψυχωτικής δομής
- Η σημασία της απόλαυσης
- Οι τύποι της ψύχωσης
- Παραδείγματα από κλινικά περιστατικά

3. Δουλεύοντας με τη νεύρωση

- Χαρακτηριστικά της νευρωτικής δομής
- Η σημασία της επιθυμίας
- Οι τύποι της νεύρωσης
- Παραδείγματα από κλινικά περιστατικά

Εκπαιδευτικά μέσα:

- Βιντεοσκοπημένες εισηγήσεις με παρουσίαση PowerPoint
- Δοκιμασία αξιολόγησης πολλαπλής επιλογής

Εκπαιδευτικό Υλικό:

Τα αρχεία ppt και η βιβλιογραφία θα είναι διαθέσιμα στην πλατφόρμα tetedu.gr

Συμμετέχοντες – προφίλ

- Εκπαιδευόμενοι ψυχοθεραπευτές και συμβούλους
- Νέοι ή δυνητικά επαγγελματίες ψυχικής υγείας, κοινωνικής εργασίας (κοινωνικούς λειτουργούς), υγείας και εκπαίδευσης
- Φοιτητές ή τελειόφοιτοι αντίστοιχων σχολών

Αξιολόγηση Σεμιναρίου: Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να συμπληρώσουν ηλεκτρονικά και ανώνυμα ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση του σεμιναρίου με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.

Διάρκεια: 3 ώρες

Κόστος: 50,00 Πληρωμή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό εντός 3 ημερών από την εγγραφή, είτε μέσω πιστωτικής κάρτας με την εγγραφή στην πλατφόρμα

Εγγραφές για την λήψη του σεμιναρίου από 31/10/2022 στην πλατφόρμα tetedu.gr

Για την λήψη του εκπαιδευτικού υλικού είναι απαραίτητη η ολοκλήρωση της πληρωμής.

Πληροφορίες: Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης & Εκπαίδευσης, Χούλη Παρασκευή,

Τηλέφωνο: 6984601372, 2105731581, Δευτέρα – Παρασκευή: 10:00-15:00

E-mail: tete@kpechios.org